

VARSTVO PRED NESREČAMI DANES IN JUTRI

Požari, poplave, plazovi, prometne in druge nesreče pri nas niso redek pojav, a kljub temu o njih pre malo razmišljamo, če nismo v njih udeleženi sami ali kdo iz naše bližine. Zvoniti po toči je prepozno, pravi stara ljudska modrost. Preventiva pa ni le učinkovitejša, je tudi cenejša. Naša zakonodaja o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki večinoma vključuje veljavne in preizkušene mednarodne standarde, omogoča in spodbuja preventivno delovanje. Pravila seveda ne rešujejo problema. Po Plancku potrebuje človek naravoslovje za spoznanje in vero za delovanje. Znanost danes daje zadovoljive odgovore na zapletena vprašanja o vzrokih nesreč, preventivnih ukrepih, izobraževalnih metodah, zaščitnih sredstvih, opremi in drugem.

V zadnjih letih smo v skladu z novo zakonodajo, znanstvenimi spoznanji in izkušnjami pridno gradili organizacijo zaščite, reševanja in pomoči. Prizadevali smo si, da bi bile rešitve preproste in učinkovite, da bi pri tem imele glavno besede lokalne skupnosti, da bi zgradili skupno in s tem cenejšo infrastrukturo, da bi izboljšali usposobljenost prebivalcev in članov reševalnih skupin, da bi ustvarili najnujnejše materialne možnosti za zaščito, reševanje in pomoč. Mnogo programov smo že uresničili. Marsikateri še ni prišel na vrsto, vendar imamo jasne in dosegljive cilje. Zavedamo se, da je podpora za njihovo uresničitev odvisna od praktičnega delovanja sistema zaščite in reševanja ob nesrečah, zato posvečamo temu največjo pozornost. Tudi reorganizacija državne uprave, ki jo izvajamo, je podrejena tem ciljem. Potrebujemo sodobno in učinkovito upravo, ki bo sposobna probleme reševati, ne pa jih ustvarjati.

V lanskem letu smo pripravili načrte za sodelovanje slovenske vojske in vseh njenih zmogljivosti pri zaščiti in reševanju ob naravnih in drugih velikih nesrečah. Veliko smo jih že preverili, nekatere bomo tudi na letošnjih vajah. Slovenska vojska tako postaja pomemben del skupnih sil za zaščito, reševanje in pomoč.

Slovenija se tudi v mednarodnem merilu ponaša z dobro organiziranostjo in pripravljenostjo za zaščito, reševanje in pomoč. Njeno sodelovanje v mednarodnih humanitarnih akcijah je zato zaželeno. Globalizacija je nezadržna tudi na tem področju. S tem se v najširšem smislu krepi varnost ljudi, premoženja in okolja pred naravnimi in drugimi nesrečami. Slovenija v teh procesih ne sodeluje le v okviru dvostranskega, temveč tudi v okviru večstranskega mednarodnega sodelovanja. S tem se krepijo njena vloga, položaj in ugled v mednarodni skupnosti.

Najbolj množičen in najpomembnejši del sil za zaščito, reševanje in pomoč v našem sistemu so prostovoljci, organizirani v gasilski, gorski, jamarski in podvodni reševalni službi, v kinoloških društvih, organizacijah Rdečega križa, slovenske Karitas ter drugih človekoljubnih in nevladnih organizacijah. Njihova organiziranost, usposobljenost in opremljenost so na visoki strokovni ravni.

V zadnjem času so vse glasnejše zahteve po profesionalizaciji reševalnih služb ali vsaj njihovih jeder. Na nekaterih področjih zaščite in reševanja bo morda res potrebno okrepiti poklicne sestave, za širšo profesionalizacijo teh služb pa ni nikakršne potrebe. V dosedanjem razvoju sil za zaščito, reševanje in pomoč smo dosegli sprejemljivo razmerje med prostovoljnimi in poklicnimi sestavami. Širša profesionalizacija teh služb bi lahko imela usodne posledice za nadaljnji razvoj prostovoljnega dela na tem področju.

Pojavljajo se tudi težnje po politizaciji posameznih reševalnih služb in določenih področij varstva pred nesrečami. Te službe dolgoročno morajo ostati zunaj ozkih strankarskih interesov in vplivov. Njihovo notranje življenje in delo naj se tudi v prihodnje uravnava po visokih etičnih načelih in preizkušenih strokovnih standardih.